

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/446/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214207536
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2214207536.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Daniela Ilavského v právnej veci žalobcov: 1/ Ing. C. M., nar. XX. V. XXXX, bytom Z. XX, A. a 2/ Ing. V. M., nar. X. P. XXXX, bytom Z. XX, A., obaja zastúpení advokátkou: JUDr. Júlia Gombošová, Mýtna 21, Bratislava, proti žalovaným: 1/ D. S., nar. XX. Q. XXXX, bytom Q. XXXX/XX, F. B., t. č. bytom M. XXX, 2/ X. A., nar. X. Q. XXXX, bytom B. XXX/XX, F. M., o zaplatenie 300 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo 16. marca 2015 č. k. 15C/154/2014-38, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov o zaplatenie 300 eur s 8,25% ročným úrokom z omeškania od 27. decembra 2013 do zaplatenia a žalobcom náhrada trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie ustanoveniami § 685, § 686 ods. 1, § 710 ods. 2 OZ (z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zmien a noviel a vecne tým, že žalobcovia a to konkrétne žalobca 1/ a žalovaný dňa 26. apríla 2013 podpísali listinu označenú ako zmluvu o nájme bytu, pričom žalovaní užívali byt od 26. apríla do 26. decembra 2013, ale zaplatili nájomné len za 5 mesiacov, na ďalšie dva mesiace si žalobcovia započítali kauciu a jeden mesiac byt žalovaní užívali bez toho, aby zaplatili nájomné a to od 26. novembra do 26. decembra 2013. Dôvodil, že v článku VIII odsek 1 zmluvy bola celkom zreteľne prejavovaná vôľa uzavrieť nájom na dobu určitú a takéto ustanovenie je platné, keď toto ustanovenie viazalo predĺženie doby nájmu vždy o jeden mesiac na zaplatenie nájomného. Uvedené ustanovenie bolo formulované jednoznačne, takže jeho jazykové vyjadrenie nenecháva žiadne pochybnosti o tom, čo strany chceli dosiahnuť, zmluva sa zaplatením mala predlžovať o každý ďalší zaplatený mesiac za tých istých podmienok, teda aj s tou podmienkou, že ďalšie nájomné musí byť zaplatené vopred a to do konca práve plynúcej doby nájmu. Súd prvej inštancie vyvodil, že nezaplatením ďalšieho mesačného nájomného do konca aktuálnej predĺženej doby nájmu nenastávali následky uvedené v článku III odsek 1 teda nájom sa nepredlžoval. Žalobcovia v žalobe výslovne žiadali zaplatenie nájomného za mesiac do 26. decembra, keďže toto nebolo zaplatené. Vzhľadom k tomu, že predchádzajúce nájomné zaplatené nebolo, nedošlo k predĺženiu nájmu a nepredĺžením nájomný vzťah medzi žalobcami a žalovanými zanikol 26. novembra 2013, zánikom nájomného vzťahu zanikla aj povinnosť žalovaných platiť dohodnuté nájomné a jej nesplnením sa nemohli dostať do omeškania. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že toto jeho rozhodnutie nie je prekvapivé, nešlo totiž o to, že by medzi účastníkmi nebolo sporné, že nájomná zmluva bola uzavretá a že trvala až do 26. decembra 2013, túto skutočnosť tvrdili len žalobcovia, ktorí sa odvolávali na ustanovenia zmluvy. O trovách konania rozhodol v zmysle § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP a žalobcom, ktorí si náhradu trov uplatnili, avšak neboli úspešní, ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia. Dôvodili, že napadnutý rozsudok považujú za nesprávny, keďže súd nedostatočne vyhodnotil skutkový stav veci,

nevyžiadal si prípadné ďalšie potrebné dôkazy a celú vec zamietol len pre nesprávnu právnu kvalifikáciu uplatneného nároku žalobcami. Dodali, že súd prvej inštancie postupoval v rozpore s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a v rozpore s judikatúrou súdov, keď súdu prislúcha právne hodnotenie súdnej veci a je jeho povinnosťou posúdiť zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení. Namietali, že ak by súd prvej inštancie kvalifikoval nárok žalobcov ako bezdôvodné obohatenie, mohol vo veci taktiež rozhodnúť, nakoľko bolo a aj je jednoznačné, že trhové nájomné bolo dohodnuté v mesiaci apríl 2013 vo výške 300 eur mesačne. Ako dôkaz doložili k odvolaniu zmluvy o nájme uzavretú v tej istej lokalite. Navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe žalobcov vyhovel.

3. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcov nevyjadrili.

4. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP.“), účinného od 1. júla 2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné, v dôsledku čoho je namieste rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne nesprávny zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (čl. 4 § 389 ods. 1 písm. b) a c), § 391 ods. 1 CSP).

6. Podľa článku 4 ods. 1 a 2 CSP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci (1). Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (2).

7. Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom a c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

8. Súd prvej inštancie nenariadil vo veci pojednávanie, keďže išlo o drobný spor (§ 115a ods. 2 O.s.p.), mal však možnosť (a podľa odvolacieho súdu by to bolo vhodné a potrebné), vzhľadom na povahu veci nariadiť pojednávanie a konať v súlade s vtedy účinnými ustanoveniami § 100 ods. 1 veta tretia a § 118 ods. 2 O.s.p..

9. Cieľom ustanovenia § 100 ods. 1 O.s.p. bolo vytvoriť priestor účastníkom na náležitú právnu argumentáciu k právnomu posúdeniu veci súdom a garantovať, že nedôjde k tzv. prekvapivému rozhodnutiu. Je pravdou ale, že cit. ust. dávalo súdu iba možnosť účastníkom uviesť ako sa na základe doteraz tvrdených a preukazovaných skutočností javí právne posúdenie veci a nezakotvovalo povinnosť súdu pred rozhodnutím vo veci samej uviesť ako vec právne posúdi. Potreba účastníkom uviesť ako sa na základe doteraz tvrdených a preukazovaných skutočností súdu javí právne posúdenie veci záviselo od starostlivého posúdenia okolností každého jednotlivého prípadu. Oboznámiť účastníkov ako sa súdu javí právne posúdenie veci, aby sa predišlo prekvapivému nepredvídateľnému posúdeniu veci súdom, sa žiadalo najmä v prípadoch, ak žalobca buď vôbec neuviedol právnu kvalifikáciu žalobou uplatňovaného nároku alebo vec nesprávne právne kvalifikoval. Platí a platilo, že účastník nie je povinný uviesť právnu kvalifikáciu žalobou uplatňovaného nároku, resp. obrany, keďže platí zásada „iura novit

curia“ v zmysle ktorej, súd musí k v konaní tvrdeným a preukázaným skutočnostiam priradiť príslušné hmotnoprávne normy. Aj do 30. júna 2016 účinné ustanovenie § 118 ods. 2 O.s.p. malo za cieľ zabezpečiť predvídateľnosť postupu súdu a tým aj právo na spravodlivý súdny proces splnením povinnosti sudcu uviesť účastníkom rozsah sporných a nesporných skutočností a dokazovania.

10. Spravodlivým prejednaním veci je totiž také súdne konanie, ktoré rešpektuje všetky procesné zásady a princípy, ktoré tvoria súčasť štruktúry základných ľudských práv a slobôd. Podľa nálezu Ústavného súdu I.ÚS 26/94 obsah práva na súdnu ochranu uvedený v čl. 46 ods. 1 Ústavy nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva na súdnu ochranu alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom je potom porušením Ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu.

11. Konanie pred súdom pritom musí zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair proces). Účastníci by nemali byť zaskočení a to ani v tzv. dobrých sporoch možným iným právnym posúdením veci súdom bez toho, aby im bolo umožnené tvrdiť skutočnosti významné z hľadiska sudcovho právneho názoru a navrhnúť na ich preukázanie dôkazy.

12. Preto pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu, t.j. nepriznal nárok na nájomné v zmysle kvalifikácie uvedenej v žalobe, vec nesprávne právne posúdil a o veci žalobu nerozhodol správne. Žalobcovia svoj nárok v žalobe skutkovo vymedzili, keď uviedli, že žalovaní byt užívali od 26. apríla 2013 až do 26. decembra 2013 a neuhradili nájom za 1 mesiac užívania bytu. Je vecou súdu, aby podal právnu kvalifikáciu a právnym vyhodnotením veci žalobcami v žalobe nie je viazaný. Právne posúdenie zistených skutkových okolností a ich podradenie pod určitú právnu normu je úlohou súdu („iura novit curia“). Súd prvej inštancie musí rozhodnúť o nároku žalobcov na plnenie na základe skutkových okolností, so zreteľom na povahu ktorých alebo spôsob opísania ktorých prichádza do úvahy možnosť podriadenia žalobou uplatneného nároku pod inú hmotnoprávnu normu než je uvedená v žalobe, musí vec právne posúdiť podľa zodpovedajúcej normy bez ohľadu na to, či je v žalobe uvedený právny dôvod požadovaného plnenia (nájomné - bezdôvodné obohatenie).

13. Povinnosťou súdu prvého stupňa tak bude v ďalšom konaní riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 CSP viazaný, vec prejednať, vo veci v súlade s ustanoveniami CSP riadne, plynulo konať a spravodlivo rozhodnúť, posúdiť nárok žalobcov ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia.

14. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).